

Kiadóhivatal:
Kaposvárott, zárdá-utca. Ide ezimezendők az előfizetési pénzek, hirdetések és nyilvántartások.
Megjelenik minden pénteken.
Előfizetési díj:
Egész évre . . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes számok 10 krért
Hagelman Károly
könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban kaphatók.

NÉPJOG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Kaposvárott, zárdá-utca. Ide küldendő a lap szellemi részét illető minden közlemény.
Megjelenik minden pénteken.
Előfizetési díj:
Egész évre . . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes számok 10 krért
Hagelman Károly
könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban kaphatók.

Barátaink.

„A kommunisták tartanak az antisemitákkal.” Vád alakjában hallottuk e feltevést hangoztatni Istóczy sajtópere alkalmából. Ha zsidó emeli e vádat, vagy bármi más még képtelenebb gyanúsítást ellenünkbe, nem esodálkoznánk rajta, végre is mi, kik, ha nem is furkós bottal, de a törvényhozás útján a zsidókérdés olyatán megoldását kívánjuk, hogy a zsidó faj hazánkból kitiltassék, egyáltalán nem várunk részéről valami sympathia-féle érzületet. Midőn azonban a fenti nyilatkozatot kormány közeg teszi, nem hagyhatjuk szó nélkül, bár sokat levon a dolog komolyságából azon körülmény, hogy kommunizmussal vádakozik azon kormány, mely pedig a fitogtatni szeretett szabadelvűség neve alatt elég sokáig viseltetett elnéző türelemmel Frankl Leo párisi kommunista irányában, kit a francia köztársaság, a párisi érsek meggyilkoltatásával vádolt, nálunk pedig az ugynevezett szabad eszmék legszébb frázisaival lett takarva. Igaz, hogy Frankl zsidó, a párisi érsek pedig csak katolikus volt.

Ha tehát a vád ellen védekezni szükségünk épen nincs, de helyén valónak tartjuk mégis felhasználni ez alkalmat arra, hogy tisztázzuk azon kérdést, hogy hát kik azok, kik valóban az antisemitizmussal tartanak, és kik azt a nagy hangon elmondott vádak, ijesztgetések, fenyegetés és nyomás dacára is győzelemre fogják segíteni. Nyugodt lélekkel, teljes meggyőződéssel azt mondhatjuk, hogy velünk tart az egész nép, de nehogy ezzel talán bármit is eltakarni láttassunk: részletezzük.

TÁRCZA.

Visszaemlékezés a szakcsi képviselőválasztásra.

Nem rég történt meg a szakcsi választókerületben a képviselőválasztás. Itt történt először Magyarországon, hogy képviselőjelölt határozott antisemita programmal lépett föl. A keresztényekben és befolyás alatt levő újságlapok az elismerés hangján szóltak e választásról, melynek hogy legapróbb részlete se maradjon ismeretlen, engedje meg tek. szerkesztő ur, hogy becses lapjában pár adatot én is közlőtehessek.

Édes hazánk, melyről oly szépen zeng a költői ének: »Virágos kert vala híres Pannónia, e ma idegen, részfergek által pusztított, letarolt, kieltlen vadon, pusztaság. Érti, látja ezt a föld népe, azért szerte néz, s nem lelven honát a hazában, szabadító után kiált. E szabadítót, e népmentőt, megtalálta a magyar, Istóczy orsz. képviselőben, népszerű, a nép eszéhez, szívéhez szóló eszméiben, melyek az ország minden részében kitoró lelkesedéssel fogadtatnak, melyek hivatják a ker. hitet, a magyar faj felvirágoztatását, a magyar családok jövőjét biztosítani a mindent felemészítő zsidó sáskasereg ellenében. Tudja, érti ezt az egész haza. Bizonyíték rá a tolnamegyei szakcsi választó kerület, melyben Kammerer képviselő elhunytával hazájuk sorsán aggódó honfiak, maga a nép, bizalommal fordultak Istóczyhoz: ajánlana e sokat zaklatott kerületnek hozzá hasonló elvű, érzésű, gondolkodású képviselőjelöltet. A bizalom bizalomra talált. Fölléptettett — másfél nappal a választás előtt — dr. Nendtvich kir. tanácsos, nyugalm. műegyetemi tanár, határozott antisemita programmal. A villanyos drót meghozta az örömhírt a kerületbe, hogy a jelölt kíséretében Istóczy is lejö Vadnay Andor, balatonmelleki földbirtokossal, e nagyreményű fiatal tagjával az antisemita-pártnak, ki a magyar honi első antisemita sajtóperben, az Istóczyban, országos hírnévre tett szert. A romlatlan szívű nép között leirhatlan hatást keltett ez. A nagy munkaidő dacára felfüggeszti ez legott

Tehát elsőben is az antisemitizmus híve a szegény földműves nép, mely sulyosan érzi, hogy nem bírja ki a küzdelmet, az őt nemcsak felhasználó, de ki is zsákmányoló gazdag ellen. Ezer és ezer család élt meg feles földdekből, kellőleg táplálkozott, az aratásban megkereste kenyereit, egész éven át munkája illendően díjazva lett. Ma a földműves nép óriási része nyomorban szelődik, kis földjének csak névleg tulajdonosa, alig van megevdő kenyere, a falusi marhaállományok elfogynak aratás előtt, majd az egész lakosság a zsidó kezében van, pedig többet dolgozik mint hajdan, iskolái jobbak, többet tanul, tehát ügyesebben is dolgozik, a gazdasági gépek behozatalával megtanulta a magyar napszamos az azok körüli teendőket, mellettk dolgozik éjjel-nappal: és mégis fogy erőben, vagyonban és egészségben.

Az antisemitizmus barátja továbbá a kis iparos, a gyári munkás, kit azért mert szegény, oly nagyon könnyen szeretnek bizonyos urak kommunistának deklarálni, pedig dehogyan az, csak felfogni, abban megnyugodni nem képes — hogy míg még sokak emlékében él a régi iparos mester, ki legényei apja volt, mesterségét értette és maga is dolgozott, addig ma a tudja isten hány-szor bukott szédelgő az ő keserves munkáján, az ő egészsége árán szerzi meg az eszközöket tovább csinálni; a gyári munkásság ma már nem egyéb, mint a taposó malom, melyen pénz parancsára a szegények legszegényebbjéi azon dolgoznak, hogy a még talán lélegzeni tudó kis iparost teljesen megfojtsák.

Barátunk, természetes szövetség-

sünk a közép osztály, a földbirtokos, kereskedő, hivatalnok, ki látja, érzi, hogy a zsidóság, de még inkább a zsidó tanok káros hatását eltűnti tovább nem képes, a földbirtokos érzi, hogy hiába mondjuk birtokát ingatlanoknak, ha azt a váltó, a százsoros osztály ingóvá és az által zsidó portékává teszi — a keresztény kereskedő hiába fárad, hiába dolgozik számításával, nem konkurrálhat a zsidó csalással — sok évek tanulmánya, mennyi anyagi nélkülözés árán szerzi meg a keresztény hivatalnok, ügyvéd képesítését arra, hogy kenyerét kereshesse, és mit kénytelen tapasztalni, hogy mind haszontalan mai világban a tudomány, ha nem a talmud morállal van feleresztve.

Végre pedig naponta szaporodnak sorainkban azon gazdagok: kiknek vagyonukhoz, azoknak szerzési módjához nem tapad piszok, kik azt hazafias érdemekkel, takarékos, de nem mások kizsákmányolására alapított gazdálkodással szerezték, kik ártózik korunkat, és nem haboznak, hová álljanak akkor, midőn a becsület a gaszágtól válni készül.

Ezek az antisemitizmus barátai és valóban csakis végkép korlátolt hivatalos látókör lehetett képes, közte és a kommunizmus közt kapcsolatot találni fel. Legyen a feltalálási érdem övék, azoké, kik midőn mindent feloldoznak a zsidó érdekek, minden téren érvényre emelik a talmud tanokat, talán önkénytelen kezére dolgoznak annak az annyira rettegett kommunizmusnak, míg az üldözött, gyanúsított antisemitizmus, a keresztény elvek tiszta zászlaja alatt megmenteni készül a társadalmat, dacára s ha kell ellene azoknak, kik a

hévvel bemutatta azon zászlót, melyet évek hosszú során át lobogtat a hazában mely di-csőségét immár a művelt világ minden zugába elvitte, s mely már-már kővel áll a diadalhoz. Eljének a derék gyula-jováncaiak, kik nagyjainkban önmagukat tisztelték meg!

Gyula-Jováncairól Döbröközre folytatták utjokat a jelölt és kísérete. Már az előbbi község határára küldöttek érkeztek eléjük Döbröközről, hol hasonlóképpen hangon üdvözöltetvén, az összegyűlt nagyszámú nép riadó éljével adott kifejezést örömteljes hangulatának; közben-közben üdvözölő diszló-vések hangzottak le a híres döbröközi szőlőhegy ormán a község fölött domináló gyönyörű nyaralóból, melynek ura egy dombóvári lelkes magyar gazdatiszt örömmel közremunkált a nagy antisemita férfiak nagyszerű fogadtatásában. A kigöngyölt ker. zászló itt is meghódította a nagy község földmivelő ker. népet.

Még e nap bevonultak a késő esti órákban Dombóvárra. Itt másnap hajnali zenező ébresztette föl nagy embereinket. E vasuti gőczponon már az iparos osztály is jobban képviselve van. Ez, ugy a földműves polgári elem lézas öröme gyult s egy szívvel-lelékkel várta a másnapra döntő csatát. Innét folytatták diadalmas, sürgős utjokat Nakkra, Szakcsra, Érténybe és Bedeghre. Ezek is mind vetekedtek a tisztelet, hódolat kifejezésében a nép emberei iránt; köztük különösen kitűntettek magokat a lelkes szakcsiak. Mintha csak a földből pattantak volna elő az igaz honfiak, mindenfelé szaporodott az Istóczy-zászlóalj. Lépten-nyomon tanusított, önként jövő kitűntések érték nagyjainkat mindenütt a romlatlan polgárság részéről.

Elérkezett a választás nagy napja. Mondanom sem kell, hogy e közben a zsidóság sem maradt tétlenül; ize örögi megszokott lélekcsábító veszte ető munkáját. És a kerületben, hol családi érdekek oly demoralizálást okoztak eddig, hogy a nép elsokott hazafias, legszebb polgári joga gyakorlathatól, a szavazástól, hacsak napi díjat és fuvarpénzt nem látott, hol a vesztegetés 20—30 ezer forintig is felment egy-egy választásnál a multban, hol volt eset rá, hogy pusztán egy község 12 ezer

zsidó védelemben keresik a status bölcsesség követ. Programmunk a kereszt, mely alkut nem ismer, a kereszt, mely midőn tanítja, hogy ur és szolga egyenlő, minden követőjének biztosítja az emberi jogokat, midőn a gazdag szívébe gyermekkorától fogva a könyörületeséget csepegteti a nyomor iránt, és parancsolja „adj a szegényeknek” — elejét veszi az önzésnek — mely azt mondja: „szeread felebarátodat” és nem a talmud szerint magyarazza, hogy az csak a zsidó. Hiven ragaszkodva e programhoz, melyet még soha sem hagyott el az emberiség büntetlen, küzdeni fogunk a ma divó zsidó morál ellen minden téren, és miután meggyőződünk, hogy az átkos talmud morál minden egyes zsidóval annyira összenőtt, hogy attól elválaszthatlan, meg fogjuk követelni törvényhozásunktól, hogy hazánkat a tanokkal együtt, a zsidóktól is megmentse, szent meggyőződésünk lévén, hogy ép így leszünk képesek épen a kommunizmus ellenében, biztosítani a szegénynek a megélhetést — a gazdagnak, vagyona megmaradhatását. *Haziaszt.*

A budapesti főügyési helyettes hivatozása aquinói szt. Tamásra, miszerint azt tanította volna ezen szent atya, hogy a keresztény üdvöset cselekszik, ha a zsidót megöli — ugy látszik nagyobb zajt csinál, semmint az ilyen badar állítás érdemel. Csanádmege tudós papjai komolyan felszóllaltak az ügyési állítás ellenében, a tudomány komolyságával, a meggyőződés erélyével, hiszen értjük, helyeseljük is, ha papjaink a vallás megtámadtatván annak védelmére kelnek, de mint laikusok, korlátolt theologiai ismereteink folytán, mi csak az eredmény után indulunk és így csak constatalhatjuk, hogy nagy hézagot pótol a hivatkozott szt. atya tanában az ügyész, s ha szt. Tamással egy időben él, és akkor figyel-

forintba került, hol egy szépnevű keresztény gondolkodású magyar nemes ur politikai szóbeli végrendelete — rámutatva egy 30 ezer forintos választási kiadások címén kidobott számlára — így szól fiaihoz: „tanuljátok belőle!” — mondom — e kerületben nem is lön sikeretlen pokoli akna-munkájuk. Egyik család is, melynek most már pusztán nevet viseli az ellenjelölt kormánypárti Döry Béla, bérli befolyását és hatalmát meghozta áldozatul a rokkoni köteleknek, elannyira, hogy egyik tagja nem irtóztott még a választási törvény 74. szakaszát is lábbal tiporni. Hát a törvényellenes rapidij osztogatást, a fuvarpénzt és ekként a 96. § arcul csapását említsem-e? Elég! Hoz-e mindez dicsőséget az ősi névre? Ők tudják! A „Népjog” lap legalább ide vonatkozólag így ír: »A szakcsi választás a mult fényén élődek nevek befolyásának jogosultságán nagy esorbát ejtett. Ejtsem is! Szakadjon magva minden corruptiót ápoló név birtokosának!

A csata eldőlt. Az eredmény ismeretes. A kormánypart nyert csekély többséggel. Ily kerületben, ily eszközökkel szemben 797 kormánypárti szavazat ellen 625-öt nyerni egy ismeretlen másfél nap alatt, az idő rövidisége folytán a kerület kétharmada bejáratlan maradván, oly diadal, minő ritkán olvasható választási krónikákban. Nyert az elv, az antisemita, azaz: a keresztény ügy, mely fennen ragyog s a jövő évi nagy választásoknál itt — s a jelek után következtetve másutt is — győzelme biztosítva van. — A nép megdöbbenve látta a Döry-pártnál a lézas működésben levő székértelő zsidóságot, mely soha e kerületben ily tömegben a választásoknál képviselve nem volt. Helyes érzékénél fogva belátja a nép: „rothadt ott valami Dániában,” gyanu fér oda, hol ily eszközök működnek közre, mint itt, a győzelem kivívására a legtisztább elv ellen, a legtisztább eszközökkel szemben. S mivel ezt belátja, megtisztult ker. gondolkodással azt mondja, még az elámitott megvásárolt is, hogy soha fuvar, vagy napi díjért, vagy bármiféle szoldért szavazatát, e legszentebb polgári jogát piszok lélekkucepezeknek áruba bocsátani nem fogja, vállalt családi érdekek emelésére, p. fényes házasság kötésre, bérlet elnyerésre stb. oda tartani nem fogja, hanem

mezteti még, mit hagyott el tanaiból, melyeket, ha az ügyési felfogás értelmében bővíti ki, mi egészen másképpen néz ki ma a világ. Nincs antisemitizmus — nincs Istóczy 12 röpirata mely ellen oly alapos teológiai jártasságot kellett bemutatni, nincs tiszta-eszlári büntény, nincs nyiregházi tárgyalás, a központi iroda nem költ oriai összegeket a védelemre, Eötvös képviseli az országot és nem Schwarz Salamont, senki se törődik vele, Móricz gyerek mennyire lát, Amsel meg Jankel zsidó több vagy kevesebb vizet ivott-e meg mikor szomjas volt; — a nyiregházi nők nem tapasztalják, hogy lehet eset midőn védők ellenébe kell védekezniök a tisztesség nevében, Seiffertől talán azt sem tudjuk, hogy él. Mind ezek nem történnek, ha csakugyan úgy tanít aquinói szt. Tamás mint azt az ügyész ur neki imputálja; és pedig azon egyszerű okból, mert akkor ma zsidó nincs. Különböző nyugodtan meg tudós papjaink, megvagyón irva „nec portae inferi“, nincs ok egy kis helyettes mellék ajtócskát komolyan venni.

Nyiregháza.

Mult péntek óta a tárgyalás az ál hulla körül forog, az ember csodálkozna azon, hogy ezen mellékkörülmény irányában is, mily furfanggal, mennyi szemem szedett hazugsággal találkozok a zsidók részéről, ha nem volna köztudomású, hogy minél inkább emelkedik a lepel ezen második gazságról, annál világosabbá válik, hogy a főgazságot, a szegény Eszter meggyilkolását csakugyan a vádlott zsidók követték el. Ebből magyarázható azon betanult konokság, melylyel a hullausztatásban résztvevő zsidók, már egyszer letett, utóbb megerősített vallomásaikat visszavonják, tudják ők jól, hogy nekik ez nem használ, de hiszik, hogy tagadásukkal megszakaszthatják a fonalat, mely az ál hullán át a valódi Eszterre vezethető. Hogy a talált hulla nem volt Eszter, azt a zsidóság maga is most már egy új mesével szeretné pótolni, ugyanis a törvényszék elnökehez egy meghalt segédjegyzőnek állítólag halálos ágyán irt vallomása érkezett, melyben bevallja, hogy ő szeretőjét megölte, holt testét a Tiszába dobta és ez azon hulla, melyet a Tiszából kifogtak. Ezen állítólagos vallomás fel lett olvasva, nagy képpel hallgatták a védők, meglátszott rajtuk a remény, hogy most hát lépre megy a törvényszék, mert ha a hulla a jegyző szeretőjé, a ruha pedig Eszteré, mi szép lesz a meghalt segédre reá fogni,

megy oda szavazni tisztán, önzetlenül, hol házája javát, keresztény hite védelmét, családja jövőjét biztosítva látja, hova esze, szíve vonza. És ezzel a kiábrándulással lejtűn a Döry-familia csillaga is a kerületben. Eljenek a főlebedt, tiszta keresztény gondolkodású választó polgárok a szakcsi kerületben!

Meg kell végre emlékezmem a választási zárlatetről. Valami megragadó, nagyhatású volt ez! Midőn már-már a választási eredmény köztudomású lőn, sorakozni kezdett az „Istóczy-párt“ s hallani kívánta az igaz ügy lánglelkű bajnokát, Istóczyt; a győző párt pedig oszladozott, bomladozott, egy része a furdaló lelkiismeretűl üldözöttve s a haragos sötét ég villámstorától kísértetve haza felé, másik része eldobva a kormánypartí jelvényt, a keserű megbánás jelével tódult Istóczy köré, a keresztény zászló alá. Maga a megválasztott követ, miután egy pandur hivatalos dictionáriában azt a hadarságot kívánta neki, s szolgabírói segédnek, hogy egy év múlva mint Magyarországi igazságügyminiszterét üdvözölhesse, ezt ő maga is megsokalva, megvagdalta lovait s zajtalanul, alig pár zsidó éjlettől kísértetve, hagyta el Szakcsot.

Ekkor ülte — a mi hallatlan a maga nemében! — az ez alkalommal legyőzött párt ott a győzelmi küzdterén a legdicsőbb diadalt. Ekkor tartá Istóczy ragyogó, ékes beszédét, melyen végig húzódtott ama magas eszme, melyért küzd, ama ker. elv, melynek lobogója alatt harcol hazánk, nemzetünk és a ker. társadalom megtámadott jogainak védelmében.

Dörgő éljenek rezkedtették meg a levegőt a beszéd alatt több ízben. Válni alig tudott a nép vezéreitől. Elváltak — „egy évre!“

Ugyanazon diadalmas menetben, mint jöttek, kísértettek az ünnepeltek a szakcsi vasuti állomásra, honnét a nép áldása és lelkesítő zeneszó mellett tértek vissza Budapestre. Ünnep volt e választás lefolyása a szakcsi választó kerületben. Ünneplése, magasztalása, dicsőítése a keresztény elveknek!

Fel, fel! hazám keresztény népe, fel a zászló alá, Istóczy zászlaja alá! Így lesz a mi drága hazánk nagy, szabad a zsidó rabigától, kedves nemzetünk boldog, megelégedett!

Egy választó.

hogy Eszter is ő ölte meg. A törvényszék azonban megszagolta a turpis tervet és a kifőzött mesét félretéve, halad az egyenes uton, és el nem tántorodva a zsidók hazudozásai, a védők rakonezatlankodásai által mindig szükkebbre vonja a kört, melyben a gazok ficzkádozhatnak, Scharf Móritz szemére az orvosok kimondották, hogy az teljesen jól lát, Eötvös saktvédő tehát hiába akarta színvagnak deklaráltatni, Móritz oly jól lát, mint a közönség, mely szinte nem színvak ám, hanem nagyon is jól belátja, hogy miért papol most az az Eötvös annyit, mikor az országgyűlésen oly ékesen hallgatott.

A vizsgálat folyamán levétezt az eszlári gyilkoló hely, a zsinagóga ajtaja, mert alapos gyanu volt, hogy a zsidók annak kulcslyukát oly szükre összeverik, hogy azon beléni ne lehessen és Móritz gyerek hazugságban maradjon, az ajtó a bíróságnál őriztetik és Székelyi Miksa, különben Stern Maxi kizidó prókátor és védő e napokban tett próbát, keresztül lehet-e látni, és miután bizony látott, ő fektett elejbe annyira, mennyire Eszter lehetett, mikor lemetszették, ott mindenféle mozdulatot tett, melyeket a néző, egy bírósági személy mind pontosan jelzett, így a prókátor ur meggyőződött, hogy Móritz ezen kulcslyukon át csakugyan tisztán kivethette, miként ölték meg Esztert a sakterek.

Az ezen napokban kihallgatott keresztény tanuk egy némelyike azt is vallotta, hogy zsidók nekik százakat, sőt ezereket is ígértek, csak mondják reá a kifogott hullára, hogy az Eszter holtteste, de keresztény lelkiismeretük nem engedi meg nekik a hamis tanuskodást és ők határozottan állítják: hogy az Eszter nem volt. Különösen felemlítik, hogy a hulla nyakán egy régibb forradás látszik, míg Eszter nyaka tiszta volt, a közönség körében e körülmény folytán vannak is, kik gyanuskodnak, hogy a hulla valami 6lték ottani zsidó leányáé, ki a hulla kifogás előtt egy héttel meghalt és kinek nyakán volt forradás.

Pontos tanu hallgatott még ki Cseres Andrásné személyében, ki hallotta midőn Grosberg zsidó unszolta feleségét, hogy Jakabtól vegye át a ruhát és vigye el a Tiszához, oda hol a hulla lett találva, a tanuskodó asszony sokáig szolgálván zsidók közt, a zsidós német kiejtést megtanulta és nagy derültséget okozott a közönség közt, midőn a zsidónak szemébe mondotta az ő nyelven, hogy mit beszélt feleségével, a védők is próbálgatták fogadni, de hiába, az asszony csak megmaradt vallomása mellett; de igazának is kell lenni, mert a szembesítésnél Grosberg és felesége lekötétek, ezt pedig tudvalevőleg Krisztus urunktól kezdve, mindig megszokták a zsidók tenni az igazsággal.

Kedden kezdődött a tárgyalás legtanulságosabb része, megjelentek a szakértők, kiknek eltérő véleménye, már mikor a hullát a különböző doktorok nézték, nagy zavart okozott, de csak maguk között; a közvélemény mindig tisztában volt magával. Most is nem az lesz érdekes, melyik mondja majd Eszternek a dadai hullát, melyik nem, mert hisz eléggé be van bizonyítva, hogy az nem is lehetett, de tanulságos, talán nagy befolyású is lesz a most szerzendő tapasztalat, hogy az egyszerű népben élő vallásos hit, vagy a tudományosan kicsiszolt műveltség nyujt-e több garantit a hitelességre nézve. Be kell vallanunk, hogy Zurányi gyógyszerésznek kihallgatása, ki a hulla lábát hosszasan vizsgálta és azon foltot látott, sőt azt körülmenyesen le is írja — a körmökre meg nem emlékszik — a hulla karján talált festék pedig, melyet ő szedett össze és adott át az ügyésznek, akkor kéket fogott, most meg feketét, ugy hogy gyanu támadt, hogy ő azt kicsérlette — alig alkalmas arra, hogy valami

nagyon emelje azok értékét, kik tudnak, azok ellenében kik hisznek.

E tárgyalás alatt felmutatva lettek Eszter ruhái, a hatás óriási volt, az anya zokogott, a közönségből sokan könyeztek, Gruden a fardadhatlan bírák egyike rosszul lett, a gyilkosok elhalványultak, csak a saktvédők nézték nyugodt lélekkel, mert hiába, a ruhából lesz a rongy, abból a bankó, bankóból pedig a védelem

Melyik pârthoz csatlakozunk?

Igazságot keresek, s meglehet, hogy rosszalást, ellenszenvet, tán épen gyűlölséget lelek helyette. Lesznek számosan, kik kigyót békát fognak kiáltani ellenem. »Minő gonosz, hazarülő indulat«, vagy a legkiméletebben mondva minő politikálanság most ily válságos időben az elannyira szükséges egyetértés korában; midőn minden vállat szorosan kellenék összevetni, visszavonás, meghasonlás, magvát hinteni a magyar és magyar közé; a zsidó barátság az arany borju, a „geschäuft“ és »rebach«, piszkos tömjénezése kedvéért.

Mi, kik az alkotmány és népszabadság magas z'os horderejét mélyen érezzük, kik, a szabadság, egyenlőség és testvériség dicső zászlajának soraiba oly rutul becsépészett zsidó fajzatot, édes hazánk kebelén melengetni, deldelgetni nem fogjuk, az antisemita elveket annyira magunkénak valljuk, hogy ezen álitólág választott népnek — első — egyszülöttségi jogot benne ugyan nem engedünk soha. Nagy Széchenyik mondta: »hitel, hitel; de hypotheca is kell!« S minthogy az »arany borju« képviselői, a »mami leb'n« és »tháti leb'n« után leszármazott »aranyművesek« csak »hitelt« adnak, de »hypothecát« rabolnak, azért sorakozunk az antisemita magasan lengő zászlaja alá. Le tehát e szent zászló előtt a kapapot, miután pártunk oly hatalmas, erkölcsi ereje oly döntő, hogy tiszteletet érdemel. Sorakozunk, tömörülünk! Mutassuk meg mit tud a magyar nép, ha érdekeit, hazáját veszélyeztetni látja. Fel magyar nép, polgártársaim az antisemita zászló alá! Közelednek a képviselő választások, válasszunk antisemita képviselőket. Hisz azok az emberek, képviselők, kiknek magunk adjuk a bizalmat, meg fogják tudni védeni érdekeinket a zsidóság alkotta corruptió ellen; kik miután választott kép és tisztviselők lesznek, nem fogják bedugni szemüket, tétlenül össze dugni kezüket, hanem önzetlen, éber figyelemmel fogják kísérni a zsidóság ádáz lépéit; szemesen lesnek a zsidóság enyves körmeire, hogy ha kell azonnal reá kopinthassanak. És nem fogják agyba főbe verni egymást a felett, miként védhessék meg a zsidóság alkotta »sachter politikát.«

Tömörülünk. Alakítsunk orsz. antisemita párt-kört, melynek hatásköre kezdetben ha szükebb körű is lesz, ne feledjük, hogy: Roma sem egy napon készült meg. Mindenki szolgálhat annyit — hogy ne hagyja alunni a gazdát míg háza körül ellenség olalkodik. De vajon olalkodik-e? Nem hiszem, hogy a leglággyabb szívű philanthropus is, addig az állítást vigye emberszeretét hogy a Pluto kétlábú tollatlan állatai, a zsidók nem ellenségeink.

Sorakozunk, szervezzünk többséget a házbán, az antisemita érdekeknek, mert annyi keserű tapasztalat után előtűnik kétségtelen, hogy a jelen háztól ez ügyben orvoslást nem nyerhetünk, miután vannak oly egyének, kik »rebachért« képesek saját énjöket megtagadni, és a nép ügyét, saját hasznuk előmozdítására bitorolni. Válságos korban élünk; ég a fedél felettünk; inog a föld alattunk. S a kormány mit tesz? Behunyva szemeit, a zsidókat dédelgeti! De iszonyu járatan jövevény volna Jeruzsálemből az a ki nem tudná azt, hogy nálunk virágzik legszabadabban a »geschäuft« és »rebach.« Ilyenkor szoktak a jellemzett urak, a legtövessebben és legsikeresebben forgolódni ö zó ezójaiuk elérése érdekében. Lássuk csak Eötvös Tisza-Eszlárán. Hány káros hanyagságot, hány tetteles prévárírást néztek el, melyeknek a nyilvánosság elébe juttatás tán gátot vetett volna. De ha csak száját nyitja is valaki, rögtön elitlik. Csitt! nem kell beszélni, mert meghallják a sérthetetlen zsidók!!!

Viczi.

H I R E K.

— **Ö Felsége** július 1-én indult egy hóg terjedő körútra, Steier és Kraina tartományokban, Grác mellett majd baj érte a királyt, a mennyiben tarazk lövésektől a lovak megvadtak, és csak nehezen voltak fékezhetők. A király egy éjt Rohitsch fürdőben is töltött, melynek vendégeit nagy részben magyarok képezik.

Figyelmeztetjük a közönséget, hogy a választók névjegyzéke még július 25-ig lesz közszemlére kitéve. Kaposvárott a város házában, vidéken a községi jegyzőségeknél. Szükséges a közönség érdekében, hogy minél többen tekintsek meg a névjegyzéket, részint, hogy azok kik nincsenek benn, még 16-ig reklamálhassanak, részint pedig azok ellen lehessen reklamálni, kik törvénytelenül benne vannak.

— **Értesitem** a nagyérdemű közönséget, s különösen a szülők figyelmébe ajánlom, hogy a csurgói ref. főgymnasiumban a VIII. osztály az 1883/4-ik tanév elején be fog állíttatni. Egyébként a tanév folyó évi szeptember 1-én veszi kezdetét; szept. 1—3-ig lesznek a beiratások és felvételi, 4-én a javító vizsgák, míg 5-én a tanév ünnepélyesen meg fog nyitattani. Tanulók a tájékoztatandó feléi előleges részletekben fizetendő 50 frt évi díjért élelmészben részesíttetnek. Tisztelettel M a t o l c s i József a gymn. ig. tanács elnöke.

— **Edelsheim-Gyulay** főhadparancsnok városunkba érkezett, az itt állomásozó közös hadsereg részeit megtekintendő, tudjuk, hogy a szigorú bíró megelégedését most is, mint már annyiszor, ki fogják érdemelni.

— **Társas kirándulás.** A kaposvári iparos ifjúság képző és seg. egylet tagjai, nem az egyletből kifolyólag, csak barátságos színezetű társas kirándulást rendez a »Bikk«-be f. július hó 15-ikén (kedvezőtlen idő esetén, a reá következő vasárnap) d. u. 3 órakor, mely szárazakozásra, szivélyes vendéglátólag, városunk közönségét szivesen fogadandó vendégeik tisztelettel meghívják. A kirándulás programmszerűen szervezett mulatság nem levén, az ifjúság csak azzal kíván a nagybecsű közönségnek kedveskedni, hogy a szép szabadban, a »Bikk« árnyas erdőcskéjében, a dalárda daleladásaival szerezheszen díjmentesen néhány órányi kellemes szórakozást. A vendégek kényelmének megfelelően, ülőhelyekről kellően gondoskodva leend; lesz továbbá néhány szál cigányból álló zene is, sőt ha a fiataloknak táncra kerekednék kedve, tánczteréről eleve gondoskodva lesz — persze parquette ne számítson a tisztelt vendégfűzér. A fölött is intézkedtetett, a csárda tulajdonosánál, hogy a ki egy magyaros, szerény társas uzsonnán részt venni kíván, legott kapható lesz (1 adag borjupörkölt, 1 adag turós csusza, fél liter bor, 1 kenyér, 40 krért). Est beálltával, szerény kivilágítás sem fog hiányzani. Minél több vendég jelenik meg, annál nagyobb mérvű lesz megfizetettünk! tehát: szivélyes »Isten hozott!« Tisztelettel az ip. ifjúság egylet tagjai.

— **Cholera** elleni örendszabályokat léptetnek föl és nagy városaink életbe, hogy e kellemetlen vendéget, ha daczára az elrendelt vesztgáznak mégis Egyiptomból, hol nagy mérvben pusztít, áthozhaték, érdeme szerint fogadhatssák. Városunk nyílt fekvése, a sok kert szétszórtsága oly mérvű intézkedéseket ugyan nem tesz szükségessé, mégis figyelmetzük hatóságainkat a házak előtt elvonuló csatornákra, melyek különösen este szélsőben valóságos undorító büzt terjesztenek. Mások sem tartozna ez állapot az élet kellemességei közé, de most midőn egy járvány, ha csak még távolról is ijeszt, sürgősnek tartjuk, hogy ez irányban erélyes intézkedések történjenek.

— **Városi kapitányságunk** figyelmét felhívjuk a disznópásztorok azon nagyon gyakori visszaélésére, hogy egész farka disznókat a járdán hajtának végig, meg vagnak győződve, hogy egy erélyes tilalom, e visszaélést rögtön beszüntetni fogja.

— **Hivatott** kézből vessük az értesítést, hogy a vágóhid állapotta városunkban nem csak siralmas, de már egészség ellenes is, nagy töcsa feloszlásnak indult vér, majd kiérhatlan büz környezi azon helyet, honnan veszi közönségünk élelmészének egyik fő kellékét. Nem terjeszkedünk tovább a hallottak leírásában, de megjegyezzük, hogy csak is a közönség iránti tekintetből halgatjuk most el az undorító mellék körülményeket, azon reményben, hogy ezen rövid felszólalásunk is elégséges lesz arra, hogy a hivatottakat alapos intézkedésre serkentse.

— **Rablás.** Szt. Balázs községben rablási szándékkal betörték egy oda való lakos házába és az ellentálló gazdát, küzdés közt meg is sebesítették. Úgy haljuk, a tettesek meg vannak.

— **A budapesti állami közép ipartanoda** igazgatósága felhívja mindazon szüléket és gyámokat a kik gyermekeik a jövő tanévre a közép ipartanodába adni kívánják, hogy azokat a nyári szünidőre az általukválasztandó szakhoz tartozó valamely műhelyben vagy gyárban, helyezék el az építészeti szakra kieszülöket pedig építkezésné alkalmazják mertezután a felvételnél a gyakorlati előképzettséget is mind szigorubbán megkivántatják. Azon tanuló, kik valamelyik középiskola negyedik osztályának bevégez seután lépnek a közép ipartanodába, jogosítva vannak az egy éves önkéntességre.

— **„Dunántul“** 54. számában a szerkesztő nyílt levelét olvastuk a kir. ügyészhez, hogy Szombathelyen, melyben előadja, hogy Klein Ignác egyik eszlári hulla csempésző folyó év márczius hóban Szombathelyen járt, és a zsidó paptól, egy a zsidó hitközség elnökétől könyöradományt kért és kapott. Ott tartozkodása alatt négy meg is nevezett zsidó előtt azt állította, hogy ő tudja ki ölte meg Esztert, de ezt megelérlunni nem szabad. Mi igaz ez állítólagos mondasában Kleinnek azt nem tudjuk, de a még kétkedők, ha egyáltalán vannak, láthatják az elmondottakból, mily özsze tartó az egész zsidóság ezen rituális ügyben, midőn még Szombathelyen is segélyben részesül rabbitól, hitközségi elnöktől, a hulla usztató, ki igazolvánnyal, mintegy ajánló levéllel igazolta, hogy ő csakugyan eszlári, jó az illyeket megjegyezni, kik még néha különbséget

akarnak erővel láuklis meg az ele — **Pápan** Paula grófné nérendezett. A págrófnő származás morva darabokat — **Kissovici** mindnyájunk emjomi plébános a gymnazium költs nyozott.

— **A „Füg** nyilatkozatnak, rőson alá, melyb Károly eddigi ké miután a sakter nyos magaviselet őket ötöt továbbra hetik — ez állá rősiek ezen fellép nem tudjuk, mi Nagy-Kőrös hara hogy Eötvös lei vānságára azonb ges veszélynek tétel a költségje

— **Jassyba** zsidó rabbi volt egy munkát ado hogy a zsidókna keresztény vér ket, melyek 1871

— **Tiszlet** Balatont és az szívesen fogják ből eredt értesít nyilik meg a b ján, Badaconyhi loda, mely kény tágas ét- és tár és balatoni fürő alkalmazva, a k odautazás a déli nyugoti vasut vagy pedig legc lári állomásától nagy vitorlás ha Budapestrol ér a Balatonon tör helyben.

— **Nem ke** somogymegei é érteik Bárd, Zsippó, Eblak, Mősa, Denna, I hogy Szerászó czekek magábat részében oly es eredményezi, h már sokak álta Ezen csodaviz e maga a feltalál nyomtatást, az retéve, biztosan vebb felvilágosi véiben Kondor ut. posta Kad

— **Ébred** községben aug Mint halljuk ottani helyette képzett, hivatal tény gondolkoz nak s az ott ké jegyzőket meg

— **Vasár** szigorú szabály vasárnapon nem teljen, kivétel helye. Örvend ki a keresztet liberalismus a megye számos

— **Az „** velési és gazd tés emlése c közönségek. a bikákat adó rint 12 bika f jó szándékna egyik ministe a másik elve mert ugyan k zsidó, levéga kapott bikáju és elgondolko nál hát ez or

— **E. S** könyvkiadásá Jude und de a 11-dik kiad zett munka 2 jobb ajánlat metországban juk e munkát bírván, magu nyokról alap

— **Tr** hozzák az er a Cholera el poták felállt ugyan fölül juk felkérni a nitó urakat, jároságot fig nagyobb gon gorian után

akarnak erővel látni az ortodox, a neolog, a wuklis meg az elegans zsidók között.

— **Papán** Eszterházy Móricz gróf neje Paula grófné névnapjára fényes kivilágítást rendezett. A pápai dalárda és zenekar a grófné származására való figyelemből némely morva darabokat is adott elő.

— **Kissovich** apátkaonok, országgy. képvis. mindnyájunk emlékében élő egykor kedves bajjomi plébános a Veszprémben alakítandó főgymnasium költségeire 4000 forintot adományozott.

— **A „Függetlenség“** közli szövegét azon nyilatkozatnak, mely most iródik Nagy-Kőrösön alá, melyben az ottani választók Eötvös Károly eddigi képviselőjüket felszólítják, hogy miután a saktervédelemben tanúsított botrányos magaviseletével bizalmukat eljártotta, és őt öt továbbra képviselőjüknek nem tekintethetik — ez állásról mondjon le. A nagyköri esik ezen fellépése után Eötvös ur mit tesz, nem tudjuk, mi azt hisszük, a védelem drágul. Nagy-Kőrös haragszik; ezt meg írja, akarja hogy Eötvös lemondjon, Eötvös a zsidók kívánságára azonban megmarad, ez által tetteges veszélynek teszi ki magát. Hány értékes tétel a költségjegyzékben!

— **Jassyban** Moldvában él egy barát, ki zsidó rabbi volt és megkeresztelkedett, most egy munkát adott ki, melyben behozonyítja, hogy a zsidóknak szertartásaihoz csakugyan keresztény vér kell. Először 57 vérvételi esetet, melyek 1871 óta történtek.

— **Tisztelt olvasóink** közül azok, kik a Balaton és az abban való fürdést kedvelik, szívesen fogják venni azon közvetlen forrásból eredt értesítésünket, hogy folyó hó 14-én nyílik meg a balatoni partok legszebb pontján, Badacsonyan, egy új „Hableány“ szálloda, mely kényelemmel butorított szobáival, tágas ét- és társalkodó termeivel, sétányával és balatoni fürdőjével, hol uszómester is van alkalmazva, a közönség rendelkezésére áll. Az odautazás a déli vasut keszthelyi és a magyar nyugati vasut deveseri állomásától kocsin, vagy pedig legészterében a déli vasut boglári állomásától a „Badacsonyi Yacht társaság“ nagy vitorlás hajóján, melyek a déli 12 órakor Budapestről érkező személyvonatot megvárják a Balatonon történhet. Orvos félóránira, posta helyben.

— **Nem kell többé pápaszem.** Szerászló somogyimegyei falu. Ezen falu nevezet alatt értetik Bárd, Bárdibák, Cseberki, Olajhegy, Zsippó, Eblak, Kopaszhegy, Otelek, Vóta, Móra, Denna, Lipótfá, Bánya, így tehát látni, hogy Szerászló egy collectiv név, mely mindezeket magában foglalja. Szerászlónak Denna részében oly csodagyökér találtak, mely azt eredményezi, hogy nincs többé okulás, és mely már sokak által eredménnyel használtatik is. Ezen csodagyökér hónap alatti használata után maga a felálló a legkisebb petite sorokkal irt nyomtatást, az eddig használt pápaszemet félretéve, biztosan, folyólag elolvassa. A kik bővebb felvilágosítást óhajtanak, forduljanak levélben Kondor Istvánhoz Bánya Szerászlón, ut. posta Kadarkút.

— **Ébredés.** Gyula-Jováncza tolnamegyei községben aug. 1-én jegyző választás lesz. Mint halljuk a községlakók egyhangulag az ottani helyettes jegyző Kiss Pál ur jelesen képzett, hivatalbuzgó, munkabíró, igaz keresztény gondolkodású fiatal egyén körül sorakoznak s az ott körültekintő ismeretes zsidóbarát jegyzőket meg sem hallgatják.

— **Vasárnapi munkaszünet.** Hontmegye szigorú szabályrendeletet hozott az iránt, hogy vasárnapon minden nyilvános munka szüneteljen, kivételnek csak közvesztély esetén van helye. Örövendő tapasztaljuk, mint bontakozik ki a keresztény érület fokozatosan a zsidó liberalizmus alól. Nem kétkedünk, hogy Hont megye számos követőkre fog találni.

— **Az „Esztergom“** írja, hogy a földmívelési és gazdasági miniszter a marhatenyésztés emelése czéljából, állami bikákat osztat ki községeknek. Ugyanakkor a pénzügyminiszter a bikákat adótartozásba lefoglalja, kutfőnk szerint 12 bika foglaltatott le. Hazánkban még a jó szándékú is furcsa eredménye van, az egyik miniszter ad drága bikát a községnek — a másik elveszi, dobra kerül és potom áron, mert ugyan ki venné meg más — megvesz a zsidó, levágatja és a lakosok az ajándékba kapott bikájukat megehetik drága pénzükön és elgondolkodhatnak a felett, hogy miért használ hát ez országban minden csak a zsidónak.

— **E. Schmeitzner Chemnitz** szársországi könyvkiadásában egy munka jelent meg „Der Jude und der deutsche Staat“ cím alatt — a 11-dik kiadásban, e számos kiadást a nevezett munka 20 év alatt ért el, mi a lehető legjobb ajánlat belértékére nézve, szerzője a Németországban általán ismert H. Naudh. Ajánljuk e munkát azoknak, kik a német nyelvet bírván, maguknak a németországi zsidó viszonyokról alapos tájékozást szeretni óhajtanak.

— **Triesztből** érkezett hírek, egész sorát hozzák az erőyes rendszabályoknak, melyeket a Cholera ellenében életbe léptettek, fiók ispoták felállításáról is hallunk. Távól van ugyan tőlünk Triest, mégis időszerűnek tartjuk felkérni a tisztelendő lelkész jegyző és tanító urakat, hogy a népet és különösen az előjáróságot figyelmeztessék, hogy a tisztaságra nagyobb gondot fordítsanak mind eddig, szigorúan utána nézzenek, hogy az elhullott mar-

hák elég mélyen elásassanak, különösen mely község határában nagyobb juh tartás van, a juhok aratás után hullanak leginkább és nem szabad egyik másik juhász gondatlanságáért, egy egész vidék egészségét kockáztatni. Ilyenkor mutassa meg a falu bírāja igazán az e, vagy csak párna exequáló.

— **A kiadóhivatal** tisztelttel felkéri olvasóinkat, hogy a félév lejárván, előfizetéseiket megújítani, nemkülönben a hátralékban levő díjakat beküldeni méltóztassanak.

V i d é k r ő l .

Z. Csány, 1883. júl. 6.

Tekintetes Szerkesztő ur! Sokszor olvastam már a zsidók szemtelenségéről, de tapasztaltam is sokat; e tapasztalatok alapján mondom, hogy nincs faj a világon, mely a szemtelenség tekintetében a zsidóknak árnyéka is lehetne.

Csak mióta a nép között járok, azon tapasztalataim is elégségesek arra, hogy bátran elmondjam, miszerint e fajzat mindenre képes, ami nem jó. Ennek nincs érzése; nincs egybe, mint baromi szive, vagy a keresztény vér szivása; istene a rebach.

De ezek általános dolgok, bebizonyítani nem kell, mert azt mindenki tudja.

Egy oly esetet akarok becses lapjában elmondani, mi lyben a zsidók a szemtelenségnek új módját találták ki. Az eset a következő:

A napokban O. bácsi, bókaházi lakost felszólítja egy keszthelyi Klein nevű zsidó adósságának lefizetésére. A felszólítás „Lev. Lap“on a következőleg szölt akkor, midőn postánkon, itt levén Bókaházának utolsó postája — én olvastam.

Ha pénzemet július 3. meg nem kapom, beperelem; ha másból tud pénztért vásálni, engem fizessen ki, azután quittek leszünk.

Klein. A köv. napon találkoztam O. bátyámmal, megkértem, miként tetszett a felszólítás. Mire ő azt mondá, hogy a »kutya zsidó« Istóczy-nak czimozze.

— **Hogy lehet az?** — kérdém, — hisz én olvastam, akkor tén más lapot ér? Erre megmutatta a kérdéses lapot s szememmel láttam, hogy az előbbi sorok és a név közé még e szavak voltak ékelve: „mert én ilyen Istóczy-féle embernek hitelbe többé nem adok.“

Kérem alázatosan, nem a legnagyobb szemtelenség-e ez? Hogy zsidó tette, a bizonyos; mert a postás, ki a leveleket kiosztja, mindig a zsidónál kezd, még nincs is olyan ember, ki oly irással rendelkezne, vagyis a ki dült — csaknem rond irással irni tudna.

Még azt szeretném tudni, milyen ember lehet az az Istóczy, hogy a zsidók, ha valakit nem szeretnek, „Istóczy“-nak nevezik. Hát nem Istóczy-e azon ember, kit minden magyar áld, nem arra törekszik-e hogy ugy testi, mint lelki fekélyeinktől megszabadítson? Orüljön neki kedves O. bácsi, hogy egy megisztelték! Legyen ezután is oly hű terjesztője a röpiratoknak, mint eddig. Hisz nekünk kell a szegény nép szemét kinyitnunk! S ha már egyszer Istóczyhoz hasonlítani méltónak tartották, mutassa meg szóval, tettel és cselekedettel, hogy új nevére érdemessé tenni magát, legfőbb óhaja leend.

Zalaparti.

Balaton-felvidék, júl. 10.

Tekintetes Szerkesztő ur! Mint szerény vidéki levelező, örömmel veszem tollamat, Isten áldásáról távolvidéki társainknak számot adandó; szénánk, takarmány félénk — különösen a parlag, vadon helyeken nagy mennyiségben termett, holdankint 25—30 mázsa, behordás és takarításához, folyton kedvező, nyári hőség, derült idő.

Szarvasmarháink, különösen fejős tehenek, körömmagy-gyuladásban szenvedtek. Mig sertésünk közül, helyel-közül „lépéné“-ben néhány elhullott! Régi kalamitás ez megyénk sok vidékén, hasznos házi állataink egy-egy nyári évben gyakran rakásra hullnak, döglenek!

Aratásunk a mult hó napjaiban már elkezdett s foly egyre javában, itt is mennyiben elemi csapás, jégverés, rozda, üszög, kevésbé léptek fel egy-egy határban, örömmel takarítunk, Buzánk szép, piros, aczélos. Csak az a bajunk, hogy a kereskedés áll, még közeli buzajaciainkra is csak keveset vitethetünk. Rozsunk szép, tiszta, konkoly nélküli. Árpánk jó, közeptermésű, zabunk kiváló mennyiségben leend. Kapásnövényeink, eső, nevésség után óhajtoznak. Szőlőink illetőleg a firtók szépen tisztultak, bár bő termésrel nem kecsegtethetnek. Általában a termésre nézve türelhető állapotunk.

Hirneves fürdőnk B. Fürdő már-már eléggé látogatott. Itt is volt néhány öröm ünnepe nap. Például a »balaton egylet« kirándulási Tihany-Keszthely, Badacsonba.

Azután nem sokára összeült a dunántúli ev. ref. egyházkerület közgyűlése, Tisza Kálmán főgondnok elnökelete alatt, kinek fogadtatásáról s a gyűlésés folyamáról annyit irtak a lapok örömmel tudatom, hogy jövő évben Kaposvártól leend a fenti egyházkerület közgyűlése. Csak hogy addig „sok víz, foly a Dunán“!!! Akarom mondani: „török, vagy szakad,“ de Szejjfert, váldó; védő Friedmann, Heumann szemén szedett nevek, br! olvasásukra

is borsozik a becsületes ember háta, és még a véráráló, vagyis nemzetük, kereszténységüket meggyalázott Eötvös Funták-ok, számolni akarunk veletek! Lehetetlen, teljesen lehetetlen az, hogy oly sok századokon keresztül, a sok tiszta-eszlári-féle zsidók általi gyilkolások, büntetlenül maradjanak! Várunk, még várunk igazságos ítéletet!!!

Zerus.

Irodalom és művészet.

Az illem könyve, a Révai testvérek budapesti cég kiadásában megjelenő kitűnő munka újabb négy (10—13) füzetét vettük. Kalocsa Róza a szerzőnő ügyes keze felismerhető minden egyes fejezetben. A művelt ízlés és a tapintatos modor, a mint az az élet különböző viszonyaiban nyilvánul, a legnagyobb gondtal és mesterre valló tapasztalattal van legapróbb részleteig bonczkés alá véve. A családi és társadalmi életben talán nincsenek is fontosabb mozzanatok, nincs alkalom, hol nagyobb ovattosságra lenne szükség, hogy a legtökéletesebb salomember is tévedésbe ne esék, mint épen azon esetekben, melyek a jelen füzetek tartalmát képezik. Egy-egy füzet ára 30 kr.

Ujfalvy utazása Párisból Samarkandig, a czime az új műnek, mely mint a Révai testvérek kiadásában megjelenő »Világűrű utazások Könyvtára«-nak immár harmadik nagy munkája legközelebb indult meg, és melynek első három füzetét mi is vettük. A mint az eddig megjelent füzetekből meggyőződhetünk, itt nincs az olvasó annak kitéve, hogy az utelírás száraz, vagy talán tudományos modora utatni fogja őt. A jelen füzetek az elindulást, az utazó párnak Párisból való távozását, az előkészületeket a hideg ellen tárgyazzák élénű fűtessel, megkapó részletekkel tarkítva, több és pompásabb képet még az illusztráció tekintetében talán páratlanul álló német díszművekben sem láttunk. Az utazásnak legszébb részei művészi kivitelű rajzokban vannak megörökítve. A mű előfizetési ára ugyanaz, mi az előbbieké volt. Egész évre (26 füzet) 8 frt, félévre (13 füzet) 4 frt. Egy füzet ára csak 30 kr.

Megjelent a »Magyar általános levelezés és házi titkárság« 3. füzet. Szerkesztő Knorr Alajos, kiadja ifj. Nagyb. német, francia és latin színház bérházában. Magyar, német, francia és latin czimek ismertettek, igéri ismertetni az általános viszonyokra vonatkozó leveleket, a kereskedelmi és üzleti leveleket, a levélkéket és levelezőlapokat, a táviratokat, az értesítéseket, jelentéseket, hirdéseket és reklámokat, azután ismerteti a levelekre adandó válaszokra nézve megtartandó szabályokat, ezután megkezd az általános viszonyokra vonatkozó levélminták közlését. Ezek között legelőbb is a meghívó leveleket ismerteti és huszonkét különböző ilyen levélmintát hoz; azután ismerteti a születési, házassági, halál- és eljegyzési tartalmú leveleket és hasontartalmu bizonylatok levélmintáit közöl. Ezen érdekes és hasznos füzet ára 30 kr. Ugyanezen kiadónál megjelent »Önügyvéd« című közhaznu mű új füzetekben mint fél és egész kötetekben megrendelhető.

Az »Ország-Világ« XXI-ik füzetében két eredeti regényvel is találkozunk az olvasó. Az egyik Acsády, »Pénzházasság«, mely véget ér, a másik Bodnár Zsigmondé, mely kezdetét veszi. — Gratulálunk az Ország-Világnek, egy év alatt tehát három eredeti regényt kaptunk e kitűnő lapról! Az egyedüli mód, a pénzházasság és a most folyó. A jelen füzet egyeb-dolgozatát szintén becsesebbnek becsesebbek. Két csinos rajzzal találkozunk a füzetben, az egyik Thewrewk Istváné, »Falusi majális«, a másik Kun Melániaé »Mikor a fészék fészék raknak« czimuel. Az irodalmi társzabán ezuttal Koroda Pál ir Reviczky verses kötetéről. A képek közül egy-kettő művészi kivitelű, ilyenek: Bruck Lajos medvetánczolatát s különösen a »Nőben« és »A kis medvetánczolatát« s a többi mind igen sikerült, ezek »Kárvetvő özigányé«, »Csak egy éger«, »Meg kell érdemelni«, »A kis művész«, »Az első halott« és »Mikor nem megy az ízlet« cziműek. Felhívjuk a művelt magyar olvasóközönséget, az új évnegyed kezdetén, hogy hazánk ezen első képes szépirodalmi és ismeretterjesztő lapját melegen karolja föl. Előfizetési ára egy évnegyedre 2 frt 50 kr. félévre 5 frt, egész évre 10 frt. Előfizetheti Wilkens és Wald kiadóhivatalában Budapest, koronaherceg-utca 3. szám.

LEGUJABB.

Mai hírek szerint, ugy látszik, a tiszta-eszlári per van arra hivatva, hogy társadalmi bajainkat egyenkint feltárja és azokat mindig egy és ugyanazon kutforrásra vezesse vissza: a zsidó pénz hatalmára. A szerdai tárgyaláson folytatott a szakértők kihallgatása. Tudvalevőleg az első vizsgálatot a megyei és törvényszéki orvos teljesítette a szokásos segédlettel a talált hulla körül, és ezek élükön a jó hírrel bíró Trajtler orrossal határozottan kijelentették sok körülményből, hogy a hulla egy 20 éves nő és így a 14 éves Eszter holtteste nem is lehet. Ez persze nem tetszett a hullausztató zsidóbandának és mindenre kész védők utján felülvizsgálatot kértek melyet a pesti egyetem orvosai teljesítettek, ezek közül valami Scheithauer már akkor is kitűnt gombasága, szemtelensége és leplezetlen részrehajlása miatt, melylyel minden áron ki akarta sütni, hogy ez Eszter hullája. Ez a frater van most a törvényszék előtt mint szakértő jelen és intéz kérdéseket azon tanukhoz. kik a legelső hullavizsgálatnál jelen voltak. Kérdéseivel, először is a vidéki tanukat, egyetemi tanári tekintélyével akarja lesújtani, mikor kérdeznie szabad csak, véleményt mond, ezzel akarván megfélemlíteni a tanut, hogy hiába beszél; gombáskodik, állítólagos tanultsága daczára, mint egy utczai hordár, a tanut azzal ijesztgeti, hogy még vádolt is lehet, az eluók rendreutastija a ra-

koncztankodó embert, Trajtler orvos maga utasítja vissza, otromba megtámadásait, a közönség zug, sőt midőn a szemtelenség már egészen türehtelen, kitör, hallani: zsidóberencz, megvesztegetett, szemtelen kifakadásokat, a szelid elnök szigoruan reá szól, de ez csak perczekig használ, ujra kitör.

Ugy látszik, ez a kedves ur, látván Eötvös mennyit remél kapni, pedig ugyan keveset használt a saktereknek, csak sokat akadékoskodott, megirigyelte és tul akarja licizálni, hadd lássák a zsidók, kik messze földről is hozzá fizettek e per kiadásaihoz, hogy nemcsak saktervédő ügyvéd, hanem doktor is tud pénzért, ha nem is valami okosat, de sokat beszélni. Ki lett hallgatva egy Szücs János nevű tanu is, ki erővel reá akarja fogni Solymosinéra, hogy a hulla az ő leányáé volt, az anya csak azt feleli neki „hamis lelkü“ és ezzel kimondotta a zsidó kézre került lélekre az ítéletet. Ezen tanuval Scheithauer ur persze nem gombáskodik; kollegák.

A „Függetlenség“, mely kitűnően szokott értesülve lenni, gyaníttatja, hogy a hepcziáskodó doktor nem sok megkeresztelt őst tudna felmutatni — no ez aztán sokat tesz érhetővé.

Gazdaszat, ipar, kereskedelem.

Szölleink állapotáról a tudósítások, egyes helyeket kivéve, nem örövendesek, a zápor, nagy szelek, rögtön beált forróság mind megannyi tényező, melyek károsan hatottak, sok helyen a ragya lepte meg a tőkéket és e helyeken a bornak jó minősége nem várható. Nem mulasztathatjuk el e helyen szőlős gazdáink t, a Budapestben alakult pinceszövetkezet működésére figyelmeztetni, az általa ajánlott vidéki szövetkezetek eszméje oly éltre való és annyira alkalmas arra, hogy bor kereskedelmünket az eddigi zsidó alkusz kezekből kiszabadítsa és a bortermelőt e faj kiszivatuzása alól felmentse, hogy szőlő termelő közönségünk élénk és tetleges részvétét megérdemli; sajnos, hogy a dunán tul leghiresebb bor vidékéből Veszprém és Zalamegyékéből a floxera több eddig mentes helyekről jelezte, mely körülmény sok szőlő birtok értékét kérdésessé ténen, a költséges beruházások megtételére is zsbibasztólag hat.

Selyem tenyésztési biztos működővén Toponár községben a gubók most válnak be a megyeházban, mennyiségre nézve mint haljuk az eredmény meglepő, a minőség csak a teljes beszolgáltatás után lesz megálapítható, vissza fogunk e tárgyra térni; mert a selyem tenyésztés lenne hivatva, tavasztól aratásig mellék foglalkozást nyújtani nőeknek, gyermekeknek, kiknek ez időszakban ugys jobban a ház körül, az eddig annyira elhanyagolt kertben volna dolguk, mely mindig engedhet szükséges időt, a szeder levél szedésére és hernyó etetésre.

Azok kik már az idei eredmény után elhatározták, hogy a selyem termeléssel továbbra is foglalkozni akarnak, nem tehetnek sürgősebbet mint ha a szederfa szaporításáról gondoskodnak, falusi gazdáink házai körül az ott szükségletlen akácz fák helyét a szederfa sokkal hasznosabban tölthetné be, mig a kertek végein sűrű gyepe volna vetendő, mely a legtöbb levelet adja és kellőleg olló alatt tartatván jó kerítést is képez.

A szederfa vetésének ideje, a gyümölcs teljes megérésekor van, legjobb, ha a gyepe helyét két ásonyom mélységre megforgatjuk és arra két sorban a szeder gyümölcsöt elrakjuk és igen csekély földdel fedjük be, a sor távol egy láb, a sorokban lehető sűrű legyen a mag.

Allataink egészségi állapota, daczára a nagy hőségnek kielégítő. Némely vidékről hallunk ugyan panaszt, hogy a sertések közül a szokottnál több hullott el, de sem torok, sem rög járványnak még nem mondhatók ez egyes esetek, azonban ezen aránylag szerencsés állapot, ne mulasztassa el senkivel az annyira szükséges óvszabályokat, sokat vétének kanászaink, midőn a kihevert disznókat minden kihülés nélkül vízbe hajtják, de majd ugyanannyit ártnak, midőn a víz partján minden árnyék nélkül óraszám hevertetik a disznót, hol a napsütéstől elkábul, és agybántalmat kaphat. Naponta drágul a sertés, megérdemelne több gondviselést.

Több helyen angol fajta disznókat látunk gazdáinknál, senki sem tagadhatja e faj kitűnő voltát, ha megadatnak neki e szerencsés tenyésztéséhez okvetlen megkívánt előfeltételek, kevés mozgás, megóvás a nagy forróság, ugy télen a nagy hideg ellen — ki tehát közel árnyékos gazdag legelőt. abban jó vizet, télen meleg istállót, mindig kellő mennyiségű tápot adhat, az az angol fajjal meg lesz elégedve a régi hücski, hűcsbe őrzést azonban e kényes faj ki nem álja.

